

*Правопорушення: поняття,
склад, види. Юридична
відповідальність: поняття,
підстави, види*

**«Та держава, в якій
громадяни
підпорядковуються законам, є
щасливою у мирний час й
непохитною під час війни».**

**Сократ, давньогрецький
філософ**

**1)Що таке
правовідносини?**

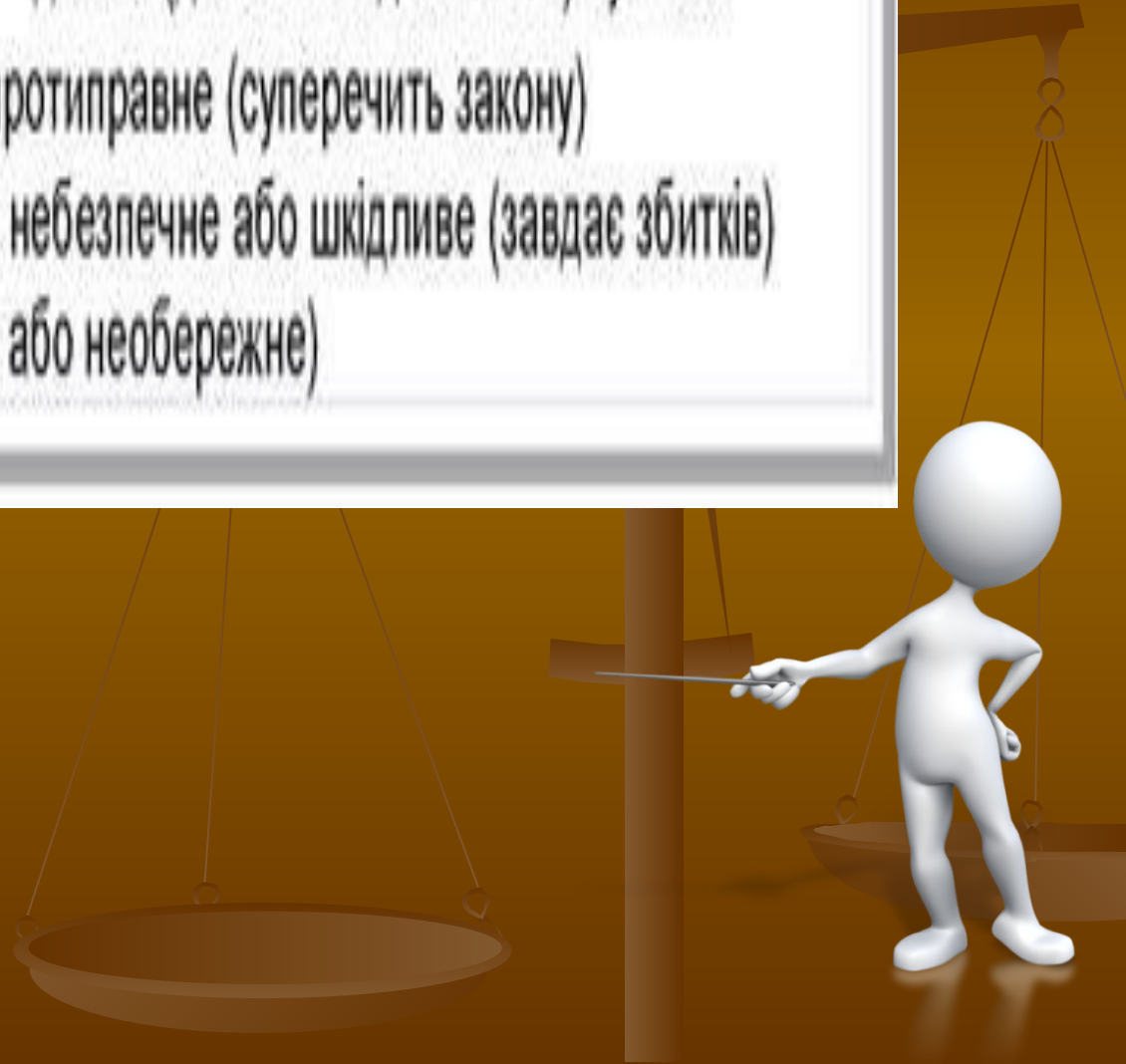
2)Порівняйте:

- суб'єкти правовідносин
-
- об'єкти правовідносин;
- дії - події

Правопорушення

Правопорушення → → що? — діяння (дія або бездіяльність) суб'єкта
→ яке? — протиправне (суперечить закону)
— суспільно небезпечне або шкідливе (завдає збитків)
— винне (умисне або необережне)

Правопорушення – це протиправне, винне, суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність) деліктоздатного суб'єкта, яке тягне за собою юридично визначені для правопорушника негативні наслідки.

Основні ознаки правопорушення

Завдає суспільству певної шкоди, а тому завжди є небажаним, суспільно небезпечним

Протиправний акт поведінки, тобто такий, що порушує правову норму

Наявність причинного зв'язку між діянням і суспільно небезпечними наслідками, зумовленими саме цим діянням

Це зовнішній акт поведінки – діяння, що проявляється у формі дії чи бездіяльності

Винне діяння, тобто скоєне умисно або з необережності

Це свідомий і вольовий акт поведінки, тобто скоєний особою, що розуміє значення свого діяння

Склад правопорушення

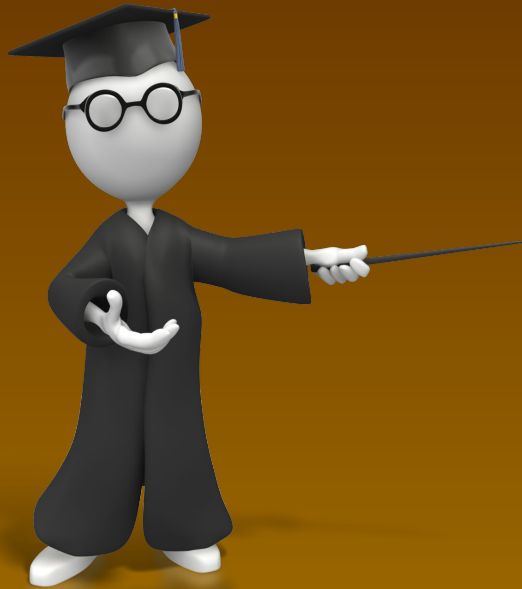
Правопорушення складається з 4-х елементів

Об'єкт правопорушення
(на що спрямоване діяння)
– здоров'я, життя людини,
гідність, державна
безпека, власність, право
власності тощо.

Об'єктивна сторона
(як вчинено правопорушення;
до яких шкідливих наслідків
призвело; час, обставини,
місце правопорушення) –
активне діяння, бездіяльність
(коли суб'єкт не виконує
зобов'язальних норм права)

Суб'єкт
правопорушення
це повністю
делікоздатна осудна
фізична особа;
юридична особа

Суб'єктивна сторона
психічне ставлення особи
до скоєного (умисел чи
необережність); мотив;
мета (бажання особи
досягти шкідливих
результатів)

**Якщо бракує хоча б
одного елемента, то
притягнути особу до
відповідальності
неможливо.**

Види правопорушень

За ступенем
суспільної
небезпечності

```
graph TD; A[За ступенем суспільної небезпечності] --> B[Проступки]; A --> C[Злочини];
```

Проступки

Злочини

Проступки вирізняють

Конституційні

- **Порушення державного порядку, конституційної компетенції та повноважень глави держави, уряду та інших органів державної влади.**

Адміністративні

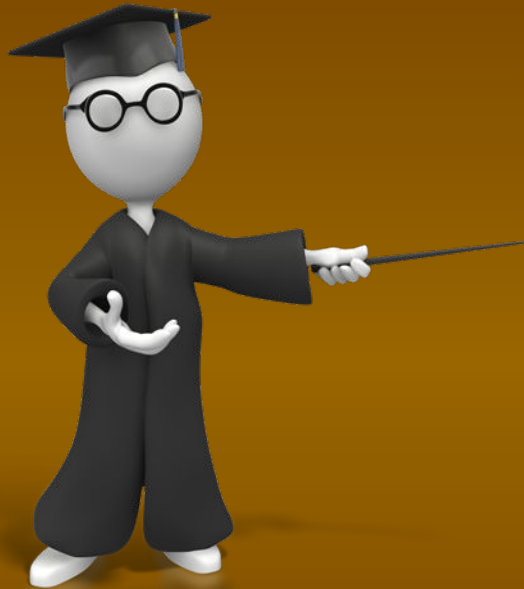
- **Правопорушення, яке посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, суспільні відносини у сфері державного управління тощо.**

Цивільно-правові

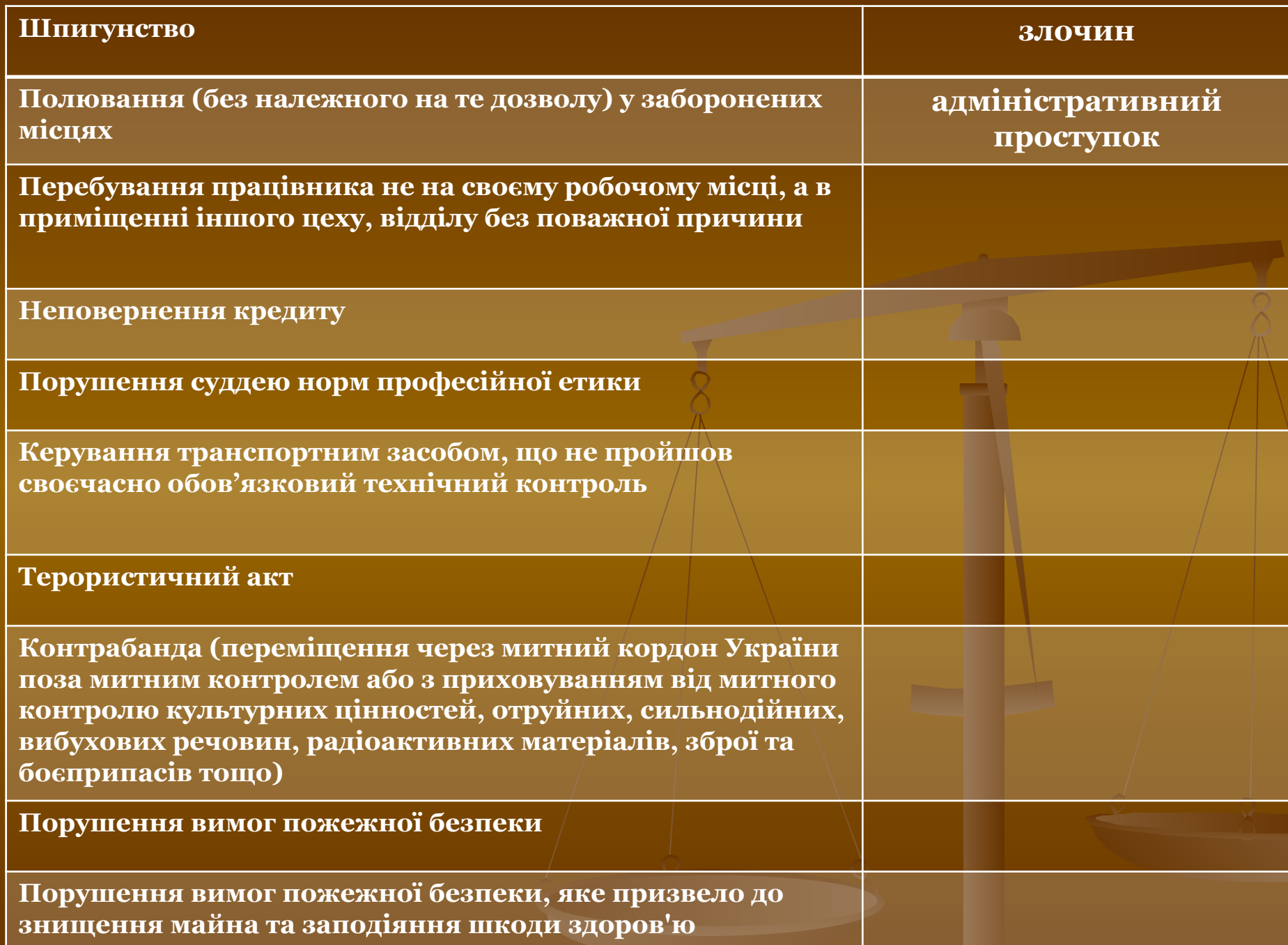
- **Вчинені у сфері майнових та особистих немайнових відносин.**

Дисциплінарні

- **Завдають шкоди внутрішньому розпорядку діяльності підприємств, установ, організацій.**

Не є правопорушеннями діяння, хоча зовні й схожі з правопорушеннями, але які не є такими, зважаючи на свою суспільну небезпечність. До таких діянь чинне законодавство відносить, наприклад, необхідну оборону, крайню необхідність, професійний ризик та інші.

Шпигунство	ЗЛОЧИН
Полювання (без належного на те дозволу) у заборонених місцях	адміністративний проступок
Перебування працівника не на своєму робочому місці, а в приміщенні іншого цеху, відділу без поважної причини	
Неповернення кредиту	
Порушення суддею норм професійної етики	
Керування транспортним засобом, що не пройшов своєчасно обов'язковий технічний контроль	
Терористичний акт	
Контрабанда (переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіяючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів тощо)	
Порушення вимог пожежної безпеки	
Порушення вимог пожежної безпеки, яке призвело до знищення майна та заподіяння шкоди здоров'ю	

**«НЕЗНАННЯ ЗАКОНІВ НЕ
ЗВІЛЬНЯЄ ВІД
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ»
(Ст.68 КУ).**

Юридична відповідальність

Юридична відповідальність →

→ що? — обов'язок правопорушника зазнати примусового позбавлення його певних соціальних благ чи цінностей

→ за що? — за вчинення правопорушення

→ як? — на підставі закону

Юридична відповідальність – це обов'язок правопорушника перетерпіти певні негативні наслідки (санкції) за скоєне правопорушення, які визначаються у встановленому законом порядку.

Ознаки юридичної відповідальності

Виникає тільки за наявності факту правопорушення

Передбачає примусове позбавлення правопорушника певних соціальних благ

Визначена нормами права як один із видів державного примусу у формах каральних і правовідновлюючих заходів

Основною підставою юридичної відповідальності є склад правопорушення

Притягнення здійснюється спеціально уповноваженими на це особами і тільки відповідно до процесуальних норм

Суворо регламентована у нормах права

Підстави притягнення до юридичної відповідальності

Види юридичної відповідальності

Адміністративна

Дисциплінарна

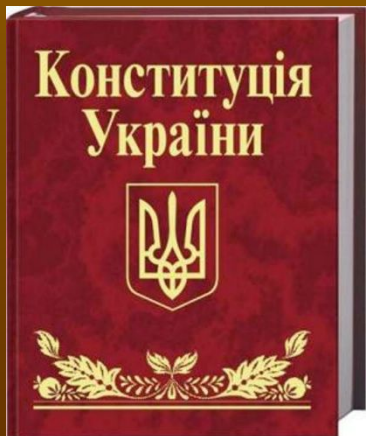
Цивільно-
правова

Матеріальна

Конституційна

Кримінальна

1) Дисциплінарна (порушення навчальної та трудової дисципліни) — настає з моменту вступу на роботу;

2) Адміністративна (несплата за проїзд, вживання спиртних напоїв у невстановлених місцях, голосна музика в нічний час та інші порушення громадського порядку) — настає з 16 років, а з 14 до 16 — відповідають батьки;

3) Цивільно-правова - (невиконання договірних зобов'язань майнового характеру у встановлений строк або виконання неналежним чином, заподіяння шкоди здоров'ю чи майну особи) — настає з 14 років, якщо правопорушник має власні кошти; якщо коштів правопорушник не має за вчинення правопорушення відповідають батьки; з 18 — самостійно.

Матеріальна – скоєне діяння, що настає у завданні підприємству матеріальної шкоди. З моменту влаштування на роботу.

Конституційна – скоєне діяння, що характерне для окремих посадовців, окремих об'єднань громадян, державних органів, у разі порушення норма законодавства.

Кримінальна – скоєння діяння, що передбачене Кримінальним кодексом України. Настає за всі злочини – з 16 років, за найтяжчі з 14 р.

Приклади правопорушень

- Кримінальне: вбивство, насильство, крадіжка
- Адміністративне: порушення правил пожежної безпеки, правил поведінки у лісі, вчасно не вклеєне фото у паспорт із настанням 16, 25,45 років
- Цивільно – правове: розбити вікно, пошкодити автомобіль (розбити скло)
- Дисциплінарне: невиконання трудових обов'язків
- Матеріальне: пошкоджено транспорт, зіпсовано якусь деталь
- Конституційне: незаконні дії, невиконання передбачених законом обов'язків

Практичне завдання

Порушення	Вид юридичної відповідальності
Запізнення на роботу	
Паління у громадському місці	
Перевищення водієм встановленої швидкості руху	
Порушення правил поведінки з вогнем на складі паливних матеріалів, що призвело до людських жертв	
Порушення водієм правил обгону, що призвело до зіткнення авто і травмування пасажирів	

Яку мету переслідує держава застосовуючи юридичну відповідальність?

Охорона функція – держава повинна захистити від нових посягань на права й інтереси людей.

Виховна функція – заходи, ужиті до правопорушника, мають змінити його погляди, свідомість, перевиховати його.

Запобіжна функція – покарання, застосоване до правопорушника, повинне застерегти від правопорушення людей, які мають намір учинити протиправні дії.

Право відновлювальна чи компенсаційна (тобто відновлення прав та законних інтересів особи, які були порушені неправомірною поведінкою).

Презумпція невинуватості

- Презумпція невинуватості або презумпція невинності — правовий принцип, за яким щодо особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, припускається невинність до того часу, поки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому законодавством, і встановлено вирок суду, який набрав законної сили.

